

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕС-АДМІНІСТРУВАННЯ
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ
ЕКОНОМІСТІВ-МІЖНАРОДНИКІВ»**

**V МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
«БІЗНЕС-АНАЛІТИКА:
МОДЕЛІ, ІНСТРУМЕНТИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ»**

**Київ – Україна
5-6 березня 2024 р.**

УДК 330.46
ББК 65.05

*Рекомендовано до друку Вченою радою Факультету економіки та бізнес-адміністрування Національного авіаційного університету
(протокол № 3 від 14 березня 2024 р.)*

Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції «Бізнес-аналітика: моделі, інструменти та технології». 5-6 бер. 2024. К.: НАУ, 2024. 630 с.

Збірник містить матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції «Бізнес-аналітика: моделі, інструменти та технології». В збірнику представлено результати фундаментальних і прикладних досліджень, які стосуються розробки та впровадження новітніх цифрових технологій, економіко-математичних методів та моделей управління соціально-економічними процесами глобалізованого суспільства через підвищення якості управління складними системами різної природи.

Видання розраховане на науковців, викладачів, економістів, фінансистів, аналітиків, державних службовців, студентів вищих навчальних закладів та суб'єктів господарювання.

Редакційна колегія не завжди поділяє думку авторів і не несе відповідальності за недостовірність опублікованих даних.

Тези друкуються у авторській редакції. За точність викладеного матеріалу відповідальність покладається на авторів.

© Національний авіаційний університет,
2024

ОРГАНІЗАЦІЯ КОНФЕРЕНЦІЇ

ОРГАНІЗАЦІЇ:

Національний авіаційний університет

Факультет економіки та бізнес-адміністрування

Кафедра бізнес-аналітики та цифрової економіки

Громадська організація «Всеукраїнська асоціація економістів-міжнародників»

ГОЛОВА:

Петровська Світлана Володимирівна – кандидат економічних наук, доцент, в.о. декана ФЕБА

НАУКОВИЙ КОМІТЕТ:

Сімахова Анастасія Олексіївна - доктор економічних наук, професор, професор кафедри бізнес-аналітики та цифрової економіки ФЕБА; **Рогоза Микола Єгорович** – заслужений діяч науки і техніки України, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем Полтавського університету економіки і торгівлі; **Гораль Ліліана Тарасівна** - доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів, обліку та оподаткування Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Касьянова Наталія Віталіївна – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри бізнес-аналітики та цифрової економіки, Національний авіаційний університет; **Тельнова Ганна Володимирівна** – доктор економічних наук, доцент, професор кафедри бізнес-аналітики та цифрової економіки ФЕБА; **Попик Наталія Володимирівна** - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри бізнес-аналітики та цифрової економіки ФЕБА; **Абламська Валентина Михайлівна** - старший викладач кафедри бізнес-аналітики та цифрової економіки ФЕБА; **Дяк Юлія Ігорівна** - старший викладач кафедри бізнес-аналітики та цифрової економіки ФЕБА; **Решетняк Тетяна Вікторівна**- старший викладач кафедри бізнес-аналітики та цифрової економіки ФЕБА

КОМІТЕТ МІЖНАРОДНОЇ ПІДТРИМКИ:

Zherlitsin Dmitro – Doctor of Economics, Professor, University of National and World Economy, Sofia, Republic of Bulgaria; **Okulich-Kazarin Valery** – Dr. habil, Doctor Honoris Causa, Professor of National Louis University, Poland; **Menshikov Vladimir** – Doctor of Science (in Sociology), Professor, Head of Center of Social Investigations Daugavpils University, Latvia; **Kvaratskhelia Murman** – Doctor of Economics, Head of the Department of Economics, Faculty of Business and Social Sciences, Professor and Chief Researcher and Invited professor at Ivane Javakhishvili Tbilisi State University; **Kupczyk Teresa** - Dr. habil Inż., Professor, Humanitas University, Poland; **Heiets Iryna** – Ph.D. in Economics and Corporate Management, Senior Lecture in Aviation School of Engineering, RMIT University, Melbourne City campus, VIC, Australia

Адреса оргкомітету:

Україна, 03680, Київ, пр. Любомира Гузара, 1, корп. 2, ауд. 301

тел. +38(044)4067810 ; +38(044)4067790

e-mail: nau_bade@ukr.net

ЗМІСТ

<i>Секція 1. Аналітичні методи та економіко-математичні моделі в задачах управління економічними системами</i>	13
Horiashchenko Y. Methods of anti-crisis management at enterprises	13
Hulak D. Machine learning techniques for the energy generation analysis and prediction	16
Okulicz-Kozaryn W., Kupczyk T. Management of social systems: using CHATGPT 3.5 for calculating statistical indicators.....	18
Абламська В. Роль сплайн-інтерполяції в аналізі результатів економічної діяльності.....	22
Аксьонова І. Кластерний аналіз для управління міжрегіональними промисловими диспропорціями	25
Бойко Б., Процик І. Пошук асоціативних правил в соціологічних дослідженнях працівників: аналіз та перспективи	31
Гриценко С., Савченко Л. Економічна оцінка та ефективність використання вторинних матеріальних ресурсів	37
Дудченко І., Корогодова О. Методичні підходи до оцінювання інвестиційної привабливості підприємств в контексті міжнародного співробітництва	42
Жуковський М., Гудзинський О. Виробництво органічної продукції, як напрям підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств	46
Касьянова Н. До проблеми ірраціональності управлінських рішень	49
Кузьміна О. Проблеми забезпечення та оцінки стану економічної безпеки підприємства	54
Кушнірова К. Інструменти підготовки великих даних для інтелектуального аналізу	57
Макарчук О., Макарчук В. Особливості прогнозування бізнес-процесів за допомогою моделі векторної авторегресії.....	60
Макарчук О., Свенціцька Т. Важливість застосування регресійного аналізу в економіці.....	62
Михальчишина Л., Волонтир Л. Застосування методу головних компонент у стратегічному управлінні інноваціями в сфері малого бізнесу	65
Мітюшкін Б. Застосування агентного моделювання (ABM) у сфері міжнародної торгівлі.....	67
Пшенична М. Інтеграція ESG-метрик у бізнес-аналітичні моделі: вплив на ризики та прибутковість.....	70

Стажкова Д., Гриценко С., Чернова Н., Гузь О., Момотков І., Волкодав В. Моделі оцінки та аналізу ефективності бізнес-процесів продуктової компанії...79	79
Шимко А. Дослідження ефективності використання ресурсів виробництва за допомогою виробничих функцій.....84	84
Юрчик Г. Тіньова економіка: методи оцінювання, масштаби та фіскальні втрати в Україні.....87	87
Яцюк О. Аналіз перспектив та прогнозування процесів реформування системи підтримки та розвитку трудового потенціалу в Україні92	92
Секція 2. Інструменти інтелектуального аналізу даних та прогнозування розвитку соціально-економічних систем96	96
Menshikov V., Simakhova A., Šipilova V. Social and economic aspects of Artificial Intelligence.....96	96
Molchanova K., Yakovenko Y. Prospects of application of data mining tools in forecasting the development of socio-economic systems98	98
Бриль І. Інструменти оцінювання людського капіталу103	103
Гелетканич В., Цибрух Ю. Інтелектуалізація у системі кадрового забезпечення діяльності підприємств.....108	108
Дячков А. Обґрунтування доцільності застосування нейронних мереж для аналізу соціально-економічних систем та прогнозування фондового ринку в рамках дипломної роботи.....110	110
Жаворонков В. Інвестування відновлення та розвитку авіатранспорту України: аналіз та перспективи112	112
Крушинська О. Державний борг України станом на 2023 рік.....116	116
Кукель Г., Яшунін В. Регулювання соціально-економічної ефективності систем управління119	119
Лисенко А., Поярков М. Податкові надходження як невід’ємний компонент формування прогнозів розвитку соціально-економічних систем.....124	124
Макарчук О., Шиманська Т. Роль прогнозування у прийнятті ефективних управлінських рішень126	126
Мітюшкін Б., Сімахова А. Використання геоінформаційних систем (GIS) у міському соціально-економічному плануванні.....128	128
Обметко В., Скоробогатова Н. Вплив штучного інтелекту на бухгалтерський облік та фінансовий аналіз131	131
Пилипенко В. Застосування методів Big Data для моделювання засад юніт-економіки авіаційних компаній133	133
Решетняк Т. Використання фрактального аналізу для визначення рівня прибутковості підприємства136	136

V Міжнародна науково-практична конференція «Бізнес-аналітика: моделі, інструменти та технології»

Сумець О. Форсайт & прогнозування – інструмент для коригування стратегії розвитку бізнесу.....	138
Феденко Д. Застосування візуальних конфігураторів як інструменти інтелектуального аналізу даних та прогнозування розвитку соціально-економічних систем.....	142
Чала К. Екосистема університетів: дослідження факторів, що впливають на конкурентоспроможність.....	144
Чекіна Р. Використання нейронних мереж для прогнозування економічного зростання.....	148
Юрчук Н. Використання інтелектуального аналізу даних у кормовиробництві.....	151
<i>Секція 3. Аналіз глобалізаційних процесів у світовій економіці.....</i>	154
Bank D. Impact of globalization on the economy of European countries.....	154
Savvytska M. How the USMCA is reshaping North American trade.....	156
Zhurba I., Zahorodnia Y., Pashchenko O. The concept of «internally displaced persons» and their employment in social entrepreneurship.....	159
Андрусик В. Детермінанти розвитку економічної моделі індустрії напівпровідників.....	162
Белінська Г., Васильєва С. Розвиток інноваційних процесів в умовах глобалізації.....	167
Берташ А., Кочетков В. Роль міжнародних корпорацій у процесі глобалізації.....	170
Беспятюк М. Рівень життя населення та фактори, що його визначають.....	173
Борак А. Динаміка індексу глобалізації України в період російсько-української війни.....	176
Бродовська О., Драпак Т. Стратегія сталого фінансування для підприємств на шляху до справедливої та інклюзивної зеленої економіки.....	180
Буз А. Асиметрична природа трансмісійних механізмів експорту й імпорту інфляції, дезінфляції та дефляції в умовах відкритої економіки.....	184
Бурковський М., Фаїзова О., Тарасевич В. Адаптація національних підприємств до ринкової нестабільності та невизначеності.....	191
Василєга В. Дослідження адаптаційного потенціалу підприємства з позиції системного підходу.....	193
Вишнеvsька А. Стан міжнародної торгівлі України в умовах правового режиму воєнного стану.....	197
Гнатюк Р., Кудрик А. Проблеми глобалізації зовнішньоекономічної діяльності в умовах військового стану.....	200

Каптан (Корольчук) А. Огляд рейтингу авіакомпаній світу. Вектор відновлення українських авіаційних підприємств.....	203
Книш М., Кочетков В. Аналіз глобалізаційних процесів в міжнародній економіці.....	206
Кочетков В., Бочко А. Аналіз глобалізаційних процесів у світовій економіці.....	208
Кравчук Н., Кожемякіна О. Аналіз та перспективи інвестицій туристичної галузі України	211
Красняк О. Вплив глобалізації на міжнародну трудову міграцію.....	213
Кудлай В. Сучасні тренди розвитку світової економіки в умовах цифровізації.....	216
Кучмійов А., Борисенко Д. Глобалізація та її вплив на розвиток світової економіки та економіки України.....	218
Мазур В. Глобалізація фінансового сектору: виклики та перспективи для національної економіки.....	221
Марченко В., Бугайко Д. Досягнення сталого розвитку економіки за рахунок впровадження інноваційних рішень «зеленої» логістики	224
Марченко Т. Національна ідентичність та економічна інноваційність в міжнародних економічних відносинах	228
Мотякін І. Роль бізнес-комунікацій у підвищенні міжнародної конкурентоспроможності вітчизняних товаровиробників.....	233
Олешко Т., Лещинський О., Геєць І. Аналіз світових авіаційних перевезень в 2023 році.....	236
Онiпко Д., Шенотiн Д., Каюк В. Розвиток соціального підприємництва в європейських країнах	240
Павленко К. Вивчення стратегії глобальної експансії транснаціональних корпорацій (ТНК) на ринках, що розвиваються.....	243
Павловська В., Приходько А., Клименко О. Дослідження напрямів підтримки розвитку соціального підприємництва.....	245
Петченко М. Теоретичні засади стратегізації розвитку інноваційної екосистеми.....	248
Пілецька С., Васюткіна Н. Стійкий розвиток підприємств на основі технологічної трансформації	251
Попов В. Фактори впливу на народжуваність в межах глобального світу	253
Розумович Н. Вплив війни на бізнес середовище в Україні.....	257
Рябець Н. Порівняльний аналіз концепцій формування глобального світу: специфіка та характер впливу на міжнародний бізнес	259
Сандул Т. Міжнародна економічна безпека України в умовах зростання зовнішніх загроз.....	265
Сєрова І. Формування основ аналітичної оцінки стійкого розвитку	268

Синюра-Ростун Н. Розвиток львівської агломерації як прояв світових та європейських урбаністичних процесів.....	271
Смик В. Корпоративна соціальна відповідальність авіакомпаній (приклад Qatar Airways Group)	274
Ткаченко В., Кочетков В. Процес транснаціоналізації корпорацій та їх вплив на світову економіку.....	278
Федотова Т. Основні передумови розвитку глобалізаційних процесів та їх вплив на інформаційний простір.....	282
Фімяр С., Бондарчук І., Довгань В. Перешкоди в напрямку реалізації екологічних проєктів.....	286
Чемчикаленко Р., Подурець А. Міжнародна конкурентоспроможність українських аграрних підприємств	289
Юрченко Н., Петриквіва О. Інноваційні маркетингові стратегії та їх вплив на фінансове управління бізнесом	292
Юрчук К. Вплив ТНК на економічне зростання країн,що розвиваються	296
Якушева О. Нормативно-правове підґрунтя конвергентного розвитку регіонів.....	299

<i>Секція 4. Прикладні аспекти маркетингового та фінансового управління бізнесом</i>	302
Khlystova K. Optimizing marketing expenses: factor in increasing the company's profitability	302
Pohrebniak A., Lopukh A. Analysis of investment policy strategies for the purpose of choosing the optimal directions for investing financial resources.	305
Токар У. Transformation of marketing tools: the demand of the time	308
Бондар Ю., Дорогань І. Управління маркетинговою діяльністю підприємства	310
Бузовська Н. Вплив фінансових ризиків на прибутковість підприємства	314
Васюк Є. Мультифакторні моделі розрахунку необхідної дохідності	318
Грінченко Р. Практичні напрямки розвитку логістики у торговельному підприємстві	322
Домбровська С. Сучасні підходи до оцінки якості фінансового управління підприємства	327
Лапшов Д. Сутність та роль системного підходу в інформаційному забезпеченні управління бізнес-процесами підприємства.....	329
Литвин О. Вплив регулювання сталого фінансування на ринок капіталу	333
Ліндаєв Д. Розвиток збутової діяльності підприємств України	337
Лядський І., Зось-Кіор М. Методи розвитку соціального інтелекту та інших meta skills у підготовці маркетологів	339

Мельников Д. Особливості використання інформаційних технологій в антикризовому управлінні підприємством.....	343
Мирошниченко Г., Кацаненко Б. Стратегії управління фінансовою стійкістю підприємства	347
Омельяненко Я. Вдосконалення оцінки впливу фінансових ризиків на діяльність підприємств.....	349
Островська Г., Савріга А. Застосування маркетингових інтернет-технологій у ресторанному бізнесі	354
Петровська С. Особливості розробки та прийняття комплексних маркетингових рішень на нестабільно функціонуючих підприємствах.....	359
Петровський О. Соціально-відповідальний маркетинг як інструмент корпоративної соціальної відповідальності	362
Попов Ю. Перспективи України на світовому ринку зерна	365
Постернак І., Постернак С., Постернак О. Прикладні аспекти фінансового управління будівництвом групи об'єктів у складі «КНТК МЕРЕК»	369
Проценко І., Шиверський Д. Роль фінансової безпеки в розвитку соціальної політики підприємства	372
Романишин В. Фінансування післявоєнного відновлення корпоративного сектору економіки України.....	374
Романовський С. Грошові потоки інноваційних підприємств	380
Рябець О. Поведінкова компонента в міжнародних інвестиційних процесах ..	383
Савіна Є. Прикладні аспекти та перспективи застосування технологій ШІ в міжнародних маркетингових комунікаціях	389
Соболєва А., Стельмашенко О. Роль та важливість клієнта у афіліатному маркетингу: сутність клієнтів та рівні їх лояльності	394
Стамат В., Лесік М. Сучасні тенденції розвитку маркетингових досліджень в галузі харчових технологій	398
Станішевська А., Бучацька І. Ефективне управління бізнесом за допомогою маркетингу.....	404
Таранець В. Підвищення ефективності організації антикризового управління	407
Тимошенко О. Механізм державного фінансового контролю, що здійснюється Державною аудиторською службою України	412
Товкачова А., Федоренко К., Грінько І. Аналіз впливу війни в Україні на фінансові показники найбільших банків	416
Фалюта А. Безпекова бізнес-аналітика кредитних операцій	422
Химич І., Чура С. Фінансово-економічна діагностика як метод оцінки бізнесу	425
Черевко Т. Підвищення ефективності ділових переговорів як інструменту управління бізнесом.....	428

Секція 4. Прикладні аспекти маркетингового та фінансового управління бізнесом

ризикованість і підвищуючи економічну ефективність фінансової установи на ринку.

Список використаних джерел

1. Вовчак О. Д., Самура Ю. О., Сидоренко В. А., Вареник В. А. Банківська безпека : навчальний посібник. К.: Знання, 2013. 237 с.
2. Зубок М. І., Рубцов В. С., Яременко С. М., Гусаров В. Г. Економічна безпека суб'єктів підприємництва : навчальний посібник. К., 2012. 226 с.
3. Ревчук С. К., Фалюга А. В. Фінансова стабільність банків в Україні: організаційно-управлінські аспекти : монографія. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 208 с.

Химич І.,

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри управління інноваційною діяльністю та сферою послуг,
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя*

Чура С.,

*викладач математики Відокремленого структурного підрозділу
«Тернопільський фаховий коледж Тернопільського національного
технічного університету імені Івана Пулюя»*

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА ДІАГНОСТИКА ЯК МЕТОД ОЦІНКИ БІЗНЕСУ

В роботі висвітлено необхідність застосування методики фінансово-економічної діагностики щодо здійснення загальної оцінки бізнесу в країні, яка перебуває в кризовому періоді через наявність воєнного стану. Запропоновано модель фінансово-економічної діагностики діяльності підприємства на основі реалізації таких етапів як: оцінки стану та діяльності, визначення основних сильних та слабких сторін діяльності, оцінки основних ризиків, загроз та можливостей, аналізу рівня ефективності управлінсько-фінансової політики.

Ключові слова: бізнес; бізнес-середовище; кризовий період; фінансово-економічна діагностика; управлінсько-фінансова політика; оцінка діяльності; ризики; загрози; можливості.

Найважливішим завданням для держави, що перебуває в кризовому періоді, є збереження власного рівня бізнесу, який дозволить забезпечити відносно стійкий стан її економічної спроможності та, заодно, зуміє убезпечити її від значних фінансових втрат на майбутнє. Проте, варто розуміти, що дане завдання є доволі непростим, адже, характеризується, передусім, досить швидкою

змінністю бізнес-середовища, при якому важко спрогнозувати майбутнє, але є певна можливість щодо коректування таких даних.

Тому, одним із важливих заходів, які можна застосувати в даній складній ситуації є здійснення та проведення комплексної фінансово-економічної діагностики щодо визначення того, як функціонує бізнес в цілому. За основу в цьому дослідженні варто брати загальну оцінку саме окремого підприємства як методу діагностики бізнесу на мікрорівні. Адже, на основі таких отриманих даних від кожного проаналізованого підприємства, що належать до різних сфер діяльності, й можна сформувати певну «картину» щодо наявності як сильних, так і слабких сторін в цьому виді бізнесу, й завдяки цьому, вивести певні як закономірності щодо діяльності й розвитку, так і запропонувати певні шляхи та напрями виходу із даної негативної ситуації тощо.

Зрозуміло, що на першому етапі досліджень, варто комплексно дослідити як загальний стан, так і діяльність обраного підприємства загалом, що передбачатиме проведення оцінки: майнового забезпечення, ресурсного забезпечення, стану ліквідності, стану платоспроможності, рівня фінансової стійкості та стабільності, рівня кредитоспроможності, стану ділової активності, стану прибутковості (збитковості). Крім цього, також потрібно проаналізувати стан активів та пасивів підприємства. Важливим кроком є здійснення ґрунтовної оцінки щодо виявлення основних сильних та слабких сторін підприємства, на основі аналізу наявних ризиків, загроз та можливостей. Та, за допомогою отриманих результатів сформувати висновки про ефективність або ж неефективність здійснення управлінсько-фінансової політики на досліджуваному суб'єкті господарювання.

На рис. 1 відображено загальну сутність та характеристику щодо пропонованої моделі фінансово-економічної діагностики діяльності підприємства.

Запропонована модель має комплексний характер здійснення діагностики даних бізнесу, адже, ґрунтовність досліджень в даному випадку сприятиме отриманню важливих результатів в цілому, та забезпечить оцінку всіх фінансово-економічних показників у їх взаємозв'язку та взаємовпливі. Саме такого роду діагностика як найкраще зуміє висвітлити всі наявні, а також і можливі, як негативні, так і позитивні моменти для бізнесу, що й сприятиме їх коректуванню, виправленню та вдосконаленню виявленої бізнес-ситуації на перспективу.

Рис. 1. Модель фінансово-економічної діагностики діяльності підприємства

Примітка: сформовано авторами самостійно

Проведення комплексної діагностики стану та діяльності кожного окремого підприємства забезпечить збереження його діяльності та надасть можливості для його подальшого розвитку включаючи ту наявну бізнес-ситуацію, яка існує на даний час. Власне кризовість бізнес-подій є одним із хороших факторів для бізнесу, адже, завдяки цьому відбувається певне вивільнення від всього зайвого, й натомість, формується тільки те, що є важливим для його підтримки на майбутнє за таких умов.